Pam- Miss. Apol. - 1797

No.

CONTINUATION

North American

LIBRARY

Recd JUN 1914

MISSIONSSKRIFTER
— utgifna af —
Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen

10

Missions-Arbetets betydelse

för det kristliga lifvet

af

A. Kolmodin.

STOCKHOLM
FOSTERLANDS-STIFTELSENS FÖRLAGS-EXPEDITION.

Pris: 15 öre.

MISSIONSSKRIFTER
UTGIFNA AF
EVANGELISKA FOSTERLANDSSTIFTELSEN.

10.

MISSIONSARBETETS BETYDELSE

FÖR DET KRISTLIGA LIFVET

AF

A. KOLMODIN.

STOCKHOLM
FOSTERLANDS-STIFTELSENS FÖRLAGS-EXPEDITION.

STOCKHOLM
CENTRAL-TRYCKERIET, 1898.

Missionsarbetets betydelse för det kristliga lifvet.

I en tid sådan som denna, vid slutet af det sekel, som man med all rätt kallat världsmissionsseklet, bör det icke väcka någon förundran, att man kan tala om missionsarbetets betydelse icke blott för de folk, bland hvilka det utföres, utan äfven genom sin återverkan särskildt för de folk, från hvilka det utgår, för de till namnet kristna folken och det kristliga lifvet inom dem.

När det gäller missionsarbetets betydelse för de folk, *bland* hvilka det pågår, står man redan nu på många, äfven de mest svårarbetade missionsfält, inför sådana resultat i religiöst, sedligt, intellektuelt och materielt hänseende,* att man kan påpeka dem såsom föreliggande fakta, som äro egnade att öfvertyga

* Se »Missionen såsom kulturmakt» i »Varde ljus!» för 1894.

hvar och en, som vill bilda sig en sann uppfattning därom. Detta gäller i icke mindre mån de folk, *från* hvilka detta missionsarbete utgått och utgår. Vid slutet af detta sekel stå vi äfven i detta afseende inför resultat, som vi kunna peka på såsom föreliggande fakta, som ojäfaktigt vittna om *att* och *hvilken* betydelse missionsarbetet haft för det kristliga lifvet inom de till namnet kristna folken, inom hemlandskyrkorna.

På det viktigaste af dessa fakta må det tillåtas mig att här peka.

1792 bildades det första nyare evangeliska missionssällskapet, det baptistiska; 1795 det s. k. Londonmissionssällskapet; 1799 det engelska kyrkomissionssällskapet och s. å. det stora *traktatsällskapet* och 1804 det *britiska och utländska bibelsällskapet.* Män, som varit verksamma vid de nämnda missionssällskapens bildande, togo ock en verksam del vid bildandet af traktatsällskapet och bibelsällskapet. Det ligger ett sammanhang däri, väl värdt att lägga märke till.

De män, som voro verksamma vid de första nyare missionssällskapens grundande, de kände, att, skulle det påbörjade missionsarbetet kunna utveckla sig, var det en tvingande nödvändighet, att det inom hemlandskyrkorna skulle vinna ökad bärkraft. Där måste kristligt lif väckas; först då kunde missionsbudets förpliktelse och nåd blifva behjärtade. Och för att detta mål måtte vinnas, fattade de först den tanken att *genom spridning af mindre, billiga och mera lättåtkomliga skrifter* låta det från rationalismens och neologiens utvattnande frigjorda enkla evangeliet kastas ut bland de kristna folken såsom en lifgifvande säd — det var *traktatsällskapets uppgift.* Och några år därefter tog man ett ännu betydelsefullare steg. Det gällde att sprida de heliga skrifterna själfva. För väckande af kristligt lif finnes ju intet kraftigare medel än den heliga urkunden själf, i hvilken Herren uppenbarat sin alla människor,

folk och individer omfattande frälsarekärlek. *Denna urkund skulle spridas i allt vidare kretsar.* Det var *bibelsällskapets uppgift.*

Båda sällskapen voro enligt sina konstituerande stadgar *världsomfattande.* Och huru många afläggare hafva icke dessa sällskap, både traktatsällskapet och bibelsällskapet, haft i de olika kristna länderna. Äfven vårt folk står till dem i det afseendet i stor skuld. Och huru har icke genom dem ett rikligt evangelii säde såtts ut. Nog har det funnits och nog finnes det än mycket underhaltigt och icke fullödigt i traktatsällskapens alster. Men hvem kan annat än med innerlig tacksamhet mot Herren tänka både på dessas och särskildt på de många bibelsällskapens verksamhet. Enligt senaste redogörelse har det britiskt-utländska bibelsällskapet under sin snart sekelgamla tillvaro spridt öfver 155 millioner biblar eller delar af bibeln på icke mindre än 340 olika språk. Dagligen utsändas blott från hufvudförlaget i London omkring 6,000 exemplar. Och inom de evangeliska kyrkosamfunden höra väl de hem numera till undantagen, där icke en bibel finnes.

Så har missionsarbetet gifvit *en den kraftigaste impuls till en växande spridning af bibeln och ur bibeln härledda skrifter* inom hemlandskyrkorna. Hvilken betydelse detta haft och har för *väckande af kristligt lif* inom dem, säger sig självt.

Men det är icke blott genom denna kraftiga impuls till spridning af bibeln och ur bibeln härledda skrifter missionsarbetet visat sig äga betydelse för väckande af kristligt lif. Det har äfven *själf framskapat en litteratur,* som i detta afseende visat sig äga icke ringa betydelse. Denna är dels af *biblisk t-missionsteoretiskt,* dels *missionshistoriskt* innehåll. Genom skrifter af förstnämnda slaget har både i vetenskaplig och framför allt populär form missionsbefallningen framlagts såsom en nådesförpliktelse såväl för den enskilde kristne som

för församlingen i sin helhet. I den missionshistoriska litteraturen har missionsarbetets strider, svårigheter och segrar skildrats, en litteratur, som i visst afseende kan sägas utgöra en fortsättning af hvad i detta afseende meddelas i Apostlagärningarna. I de många missionstidningarna kommer i regel både den bibliskt-missionsteoretiska och missionshistoriska synpunkten i någon mån till sin rätt. Det må villigt erkännas äfven här, att i denna bibliskt-missionsteoretiska och missionshistoriska litteratur föreligger mycket underhaltigt. Det kan och skall dock icke kunna förnekas, att den ägt och äger betydelse för väckande af kristligt lif. Huru många äro icke de, som t. ex. genom skildringar ur missionsarbetet om omvända hedningars — trots bristerna i deras sedliga lif — fasta tro, innerliga bönelif och frimodiga bekännelse ända intill blods vaknat till omtanke om sin egen själs frälsning eller blifvis uppväckta ur en började försoffning! Huru väckande verkade icke i detta afseende, för att taga blott ett exempel från de senaste årtiondenas missionshistoria, Ugandaförsamlingens martyrdop inom vida kretsar, icke blott i England, utan ock i flere andra europeiska länder och Amerika, för att icke tala om, att det verkade impulsgifvande och stärkande på hednakristna församlingar i Indien, Kina, Melanesien och andra hedniska länder.

Icke blott genom det *skrifna* ordet har missionsarbetet visat sig äga betydelse för väckande af kristligt lif inom hemlandskyrkorna, utan äfven genom det *talade* och *sjungna*. Missionsarbetet har födt fram män, missionärer och andra, präster och lekmän, som i muntliga vittnesbörd i enskilda föredrag eller vid missionsfester af större och mindre omfattning verkar såsom tändande gnistor. Den, som hört eller läst något om hvad en *Volkening*, en *Knak*, en *Gossner*, en *Harms*, dessa och andra missionens stormän i reforma-

tionens moderland, i Herrens hand fått vara medel och redskap till i fråga om uppväckande af kristligt lif vida utom de kretsar, där de närmast voro ställda, han erkänner det utan vidare bevis. Och hafva vi icke i vårt land äfven liknande exempel? Behöfver jag nämna mer än d:r *P. Fjellstedt* och lekmannen *C. O. Rosenius*, den förre såsom utgifvare af Lunds missionstidning och framför allt genom sina missionsresor i landet, den senare såsom mångårig redaktör för »Missionstidning» och genom sina skrifter och sin verksamhet för öfrigt. Och hvilka impulser och väckelser till kristligt lif ha icke utgått från dessa *missionskonferenser*, t ex. de kontinentala Bremenkonferenserna — vi kunna ju äfven tänka på våra *nordisk- luterska missionsmöten* — och framför allt den stora *världsmissionskonferensen* i London den 9—19 juni 1888. Vi känna ju ock väl de fleste, hvilka tändande eldsgnistor genom den s. k *frivilliga studentrörelsen* utkastats och alltfort utkastats, en rörelse, som framkallats genom impuls från det nu pågående missionsarbetet och väsentligen bäres af missionstanken. Då den allt mer synes befrias från ungdomligt, onyktert svärmeri, har den de största förutsättningar att, i första hand inom sin krets och sedan äfven inom områden där utanför, kunna verka väckande med afseende på kristligt lif.

Men icke blott genom det talade, äfven genom det *sjungna* ordet, nämnde vi, har missionsarbetet i detta afseende verkat väckande. Blott några exempel. Missionsinspektor *Josenhans* utgaf en missionssångbok, omfattande icke mindre än 470 sånger. Nog fanns det i denna sångsamling mycket svagt, men icke saknades häller riktiga pärlor. Jag erinrar t. ex. om den sköna missionssången: »O, att den elden redan brunne, som du, o Jesu, tända vill.» Ja, missionsarbetet kan sägas ha *väckt till nytt lif den andliga sången*. Jag erinrar om *Volkenings* andliga sångsamling, som utkommit

i 100,000-tals exemplar. Betecknande var dess namn: »*Missionsharfe*». Från vårt land må vi ju ock påminna oss studentmissionsföreningens missionssångbok och Sionstoner, andra att förtiga, som med missionsarbetet stå i nära sammanhang.

Den, som vet, hvilken betydelse sången hade under reformationstiden för att sprida och göra reformationens läror kända och älskade, han kan icke skatta nog högt det sjungna missionsordet. Det har förvisso tändt eld i månget hjärta.

Så har missionsarbetet, därigenom att det gifvit *en kraftig impuls till spridning af bibeln och ur bibeln härledda skrifter* samt genom *det skrifna, talade och sjungna missionsordet* arbetat och arbetar alltfort på *väckande af kristligt lif* inom hemlandskyrkorna och har i detta afseende visat sig äga *stor betydelse.*

Det är dock icke blott i fråga om *väckande* af kristligt lif, utan äfven i frågan om dess *fördjupande* och *tillväxt* missionsarbetet här visat sig äga betydelse.

Missionsarbetet stärker tron. Missionsarbetet kan sägas vara en den kraftigaste apologi för kristendomens och evangelii sanning. Det såg icke mycket ut, när Herren för sina lärjungar utpekade deras marschruta: Jerusalem, Judeen, Samarien till jordens ände och med konungslig myndighet förklarade: »detta evangelium om riket skall vara predikat i hela världen till ett vittnesbörd för alla folk», Matt. 24: 14. Och dock, enligt Herrens och profetians ord: »utvidga rummet för ditt tjäll», gick det då. — Det såg icke mycket ut, när en Voltaire profeterade, att det innan det 18:e seklets slut skulle vara ute med kristendomen. Men just då började ifrån små kretsar här och hvar inom kristenheten den bönen stiga upp: »om den helige Andes utgjutelse öfver alla Frälsarens församlingar och öfver hela den bebodda jorden»; och utvidgningens tider bryta in på nytt i fråga om omfattning på ett

sätt som aldrig tillförene, förmedlade genom allvarsamma domar öfver den affälliga kristenheten, upptäckter af nya länder och folk och nya, lättare samfärdsmedel. På det ena nya språket efter det andra ha ju de heliga skrifterna öfverflyttats; åtminstone delar däraf på omkring 350 språk mer än i början af vårt århundrade — äfven vi ha därtill fått lämna ett bidrag genom hela bibelns öfversättning till gallaspråket och öfversättning af åtskilliga delar af bibeln till tigré, tigrinja och kifioti, språk, som förut saknat litteratur. — Och den tid kan icke vara långt aflägsen, då församlingen med lika mycken sanning, som Paulus på sin tid, kan säga: »Evangelium är predikadt för hela skapelsen» (Kol. 1: 23); »deras, evangelisternas, ljud har utgått öfver hela jorden och deras ord till världens ändar» (Rom. 10: 18). Man har sökt tiga ihjäl missionsarbetet; man har hånat och bespottat det och gör så nog alltfort. Synder, brister, slitningar, missgrepp är det godt om i detta verk, och de falla helt naturligt bjärt i ögonen, då uppgiften är så öfverväldigande och de, som hafva att utföra den, äro så små. Klimatiska förhållanden, språkförbistringen, de sekelgamla bålverken stå där hindrande i vägen. Och dock, trots allt, har det gått och går äfven nu framåt. Den föraktade nasareen leder sina härskaror fram mot det mål, han har satt, och visar, att det är sant: »Se, jag är när eder alla dagar intill världens ände», och beseglar sitt ord.

Det berättas om fritänkaren Fredrik II, att han vid ett tillfälle frågade en sin hofpredikant: »Säg mig ett bevis för kristendomens sanning, men säg det fort, ty jag har brådtom.» Svaret blef kort: »Judarne, ers majestät.» I sanning ett träffande svar. Om de, som förkasta eller likgiltigt ringakta evangelium, spörja på samma sätt, skall vårt svar ock bli kort: *missionen.*

*

Ja, missionsarbetet är ägnadt att *tillstoppa munnen på evangelii motståndare, stärka tron hos dem, som börjat lefva det fördolda lifvet med Kristus i Gud och vara dem till hjälp i en tid, då för en destruktiv kritik intet, ej ens de mest grundläggande kristliga sanningar, är heligt.*

Missionsarbetet icke blott stärker tron, det *främjar äfven på ett alldeles särskildt sätt kärlekslifvets tillväxt, fördjupar och förinnerligar det.* Det säger sig självt, att det måste göra detta. Missionsarbetet riktar uppmärksamheten på nya föremål att älska: icke blott sina närmaste, icke blott sitt eget folk, nej, folken i stort och genom kärlekens individualisering, för att kunna verka så mycket kraftigare och Guds rikes tillkommelse påskyndas något visst bland dem. Missionsarbetet riktar ock uppmärksamheten på Guds rikes segertid på denna jord och lär att älska denna tid och längtansfullt trängta därefter, så ock efter de nya himlar och den nya jord, uti hvilka rättfärdighet bor. Och allt detta, hvarpå missionsarbetet så riktar uppmärksamheten, såsom föremål för hjärtats innerliga kärlek, det lär det ock att upptaga i kärlekens förbön. Så blir *kärlekens bönelif rikare, och kärlekslifvet stärkes.*

Vårt sekels missionshistoria visar, att missionsarbetet har *främjat kärlekslifvet äfven i andra afseenden.* År 1857 skakades det engelska väldet i Indien i sina grundvalar genom det stora upproret. De olika missionssällskapens missionärer hade då ock mycket att lida. En af de indiska missionärerna uttalade kort efter upprorets undertryckande den tanken, att Herrens lärjungar i alla länder och folk, där de funnos, *i början af hvarje år skulle afskilja en vecka till gemensam bön.* Den evangeliska alliansen upptog den tanken. Att dessa böneveckor varit ägnade att främja kärlekslifvets tillväxt inom hemlandskyrkorna, på samma gång Herrens vänner bland alla folk lärt bättre förstå

missionsarbetet såsom *ett gemensamt* arbete, som utföres af den *ena, heliga, allmänneliga kyrkan*, kan icke bestridas.

Men vidare. Det hör ock till missionsarbetets betydelse för det kristliga kärlekslifvet, att det väsentligen *förmildrat spänningen mellan de olika protestantiska kyrkosamfunden.*

Vid Londonmissionssällskapets bildande 1795 voro män, tillhörande flera olika kyrkosamfund, verksamma. Af skildringarna i första hand från detta sällskaps grundläggningsdagar får man ett öfverväldigande intryck af, huru den nyvaknade missionskärleken förmådde att genombryta de kyrkosamfunden söndrande skrankorna. Ärevördiga, grånade män af olika bekännelser slöto hvarandra under glädjetårar i famnen. Sant utropade då i ett hänförelsens ögonblick skotten de Bogue: »I sen oss här församlade att fira likbegängelse öfver kyrkligt bigotteri.» Samma alla skrankor ringaktande kärlek gjorde sig gällande vid det stora traktatsällskapets bildande 1799 och bibelsällskapets 1804.

Det är sant. Det dröjde icke länge, innan den konfessionella ståndpunkten äfven i missionsarbetet gjorde sig gällande. Det engelska kyrkomissionssällskapets bildande 1799 är en yttring däraf. Vi se däri icke något ondt. Det är en helt naturlig utveckling, att hvarje kyrkosamfund med en bestämd bekännelse och författning, då det blir fullt medvetet om sin egendomlighet, vill göra denna sin egendomlighet gällande äfven i missionsarbetet. Det är icke blott dess rätt utan ock plikt, då hvart och ett kyrkosamfund har att troget ockra med sitt säregna pund.

Men den frukten står dock kvar — och det är en glädjande frukt — att missionssällskapen, i hvilka de olika kyrkosamfunden så att säga reflektera sitt

olika skaplynne, *lärt att ömsesidigt erkänna och akta hvarandra* och med intresse och deltagande följa hvarandras arbete. Missionsarbetet har födt fram — att vi så må uttrycka oss — *en ekumenisk vidhjärtenhet,* som mycket väl kan stå tillsammans med trohet mot den egna ståndpunkten. Denna ekumeniska vidhjärtenhet har ock tagit sig uttryck i gemensamma konferenser, såsom de förut nämnda Bremenkonferenserna, där de kontinentala missionssällskapens ledande män i Tyskland, Holland, Frankrike, Danmark, Norge och Sverige hvart 4:e år mötas och samråda om för missionsarbetet betydelsefulla frågor; missionskonferenserna i Kalkutta, Allahabad, Bombay, Shanghai, där missionärer tillhörande olika bekännelser i broderlig kärlek rådgjort. Det mest storslagna uttryck för detta genom missionsarbetet förmedlade ekumeniska sinne var väl den förut nämnda världsmissionskonferensen i London 1888. Af evangeliska missionssällskap är det s. k. utbredningssällskapet, som såsom bekant står den katolska kyrkan mycket nära, det enda, som ställt sig utanför dessa konferenser.

Så har missionsarbetet visat sig äga betydelse icke blott för *det individuella kristliga kärlekslifvets utveckling* utan äfven i fråga om *ett innerligare enande i kärleken mellan de lefvande lemmarne i Jesu Kristi församling,* att de, trots olika bekännelseståndpunkt och författningsståndpunkt mera medvetet börjat känna sig såsom *en kropp under ett hufvud, Jesus Kristus.*

Innan vi lämna missionsarbetets betydelse för det kristliga lifvets kärlekssida, ha vi ännu en sak att beröra. Kärleken, där den är äkta, vill framträda i handling. Han kräfver icke i första hand; han gifver, gifver sig ut, offrar. Det jordiska goda får därvid gå hans ärenden. Huru mycken skriande nöd finnes icke inom de till namnet kristna folken, som icke kunnat, ej heller kan afhjälpas på s. k. officiel

väg. Den frivilliga kärleken måste här träda till offrande, gifvande. Och huru har icke detta skett under detta sekel genom dessa den kristliga kärlekens skapelser, som man sammanfattar under det gemensamma namnet »*inre mission*». Behöfver jag mer än nämna dessa välsignade diakonissanstalter, idiothem, hem för sjuka af olika slag, magdalenahem, hem för drinkare och hvad de allt heta.

Men hvad hör det hit? Mer än man vid första påseendet tror och anar. Det är en mycket vanlig föreställning, att det är ur den inre missionen, som den s. k. yttre, missionen bland hedningarne, födts fram. Så vanlig den föreställningen är, så oriktig är den. Anstalterna i Beuggen, som höra till det första af den inre missionens skapelser, de kommo till stånd genom impuls från hednamissionen. Blumhardt och Sprittler hade med hvarandra öfvervägt, att uppfyllandet af kärleksplikten mot hedningarne äfven manade till uppfyllande af samma plikt mot de värnlösa och vanvårdade hemma. Detta var Beuggenanstalternas upprinnelse. Riktigt uttalar sig 1847 missionsinspektor W. Hoffman på följande sätt: »*Det är den yttre missionen,* den absoluta missionen, *hvilken har gifvit den inre missionen,* den relativa missionen, *bland de kristna folken dess tillvaro.* Genom henne har man lärt känna den kraft som ligger i den kristna föreningstanken; genom henne har man lärt känna den frukt och välsignelse, som gemensam tro, gemensam bön och gemensamt arbete ha med sig. Hedningarnas elände var den spegel, hvari man lärde känna de kristnas elände. Arbetet för de förra har lärt oss arbeta för de senare; framgången i hednavärlden lärde oss att hoppas framgång äfven här hemma; de andliga medel, som användas i hednamissionen, väckte uppmärksamhet på hvilken hemlighet af kraft och lif låg fördold i kyrkans gamla andliga skatter, som man blott

behöfde taga fram för att stilla mången nöd och klagan i hemlandet.»

Visst är, missionsarbetet har visat sig äga *en förunderlig kraft att uppfostra till gifvande.* Inom den evangeliska kristenheten samlades för dess utförande vid seklets början omkring 500,000 kronor; 1840 hade dessa frivilliga kärleksgåfvor stigit till omkring 5 à 6 millioner; f. n. uppgå de till inemot 60 millioner. Och samtidigt ha de frivilliga gåfvorna för den inre missionens olika uppgifter växt minst femdubbelt. Man riktar ofta den förebråelsen mot missionens vänner att de för afhjälpande af andlig och lekamlig nöd bland långt aflägsna folk offra stora summor, som bättre borde användas i hemlandet för afhjälpande af nöden där. Frånsedt det myckna oriktiga, som ligger i detta resonnemang, må blott erinras om det faktum, att just de, som frambära sina gåfvor på hednamissionens altare äro de, som i jämförelse med andra offra rikligast på den inre missionens altare. Det är i regel samma missionsvänner, som bära upp hednamissionen och den inre missionens anstalter. Och fråga dem, och de skola den ena efter den andra svara, att, sedan de i sanning blifvit hednamissionsvänner ha de fått både mer öppet öga och hjärta för nöden rundt omkring dem och håg och lust att afhjälpa den.

Så har missionsarbetet visat sig äga *en kraft att komma kärleken att öfverflöda till nödens afhjälpande inom hemlandskyrkorna.*

Kärlekens försök att afhjälpa denna nöd skulle dock icke ha ledt till önskadt resultat, om de enskilda krafterna, som vaknat upp, skulle arbetat isolerade hvar och en för sig. De behöfde sammanslutas, för att de måtte kunna verka så mycket mer följdriktigt och kraftigt. Äfven i detta afseende har missionsarbetet visat sig äga en mycket stor betydelse.

Missionsarbetet har väckt associationstanken på det kristliga området till lif. Visserligen hade den, innan den nya missionsrörelsen, framträdt i det s. k. tyska kristendomssällskapet. Men först hednamissionen kan sägas ha gifvit den kraft. Sådan sammanslutning blef en helt naturlig följd af de kyrkliga myndigheternas ställning till den vaknande hednamissionstanken.

Både inom folkkyrkor och frikyrkor ställde sig till en början de ledande organen likgiltigt, för att icke säga fientligt, gent emot denna tanke. Vid en skotska kyrkans generalsynod förklarade dess ordförande, d:r Carlyle, då förslag där förelåg att upptaga en hednamission, att han i 50 år suttit i denna församling, men aldrig hört ett mera dåraktigt förslag framställas. Inom det baptistiska frikyrkosamfundet i England afböjdes af majoriteten förslaget att börja mission. En af dess ledande män, d:r Ryland, sökte nedtysta William Carey med dessa betecknande ord: Hvad är du för en obändig svärmare, som kan föreslå något dylikt? Det är ju solklart att ingenting kan göras, om vi icke få ett pingstunder till, så att undergörande gåfvor och förmågan att tala med tungor nu såsom i begynnelsen sätta oss i stånd att fullgöra detta Herrens uppdrag.» Ännu 1880 ställde sig kretssynoden i Berlin afgjordt fientligt mot hednamissionen med den förklaringen, att »skjortan är mig närmare än rocken», och utan motsägelse förklarade en af synodens medlemmar, att »den kyrka, som bedrifver hednamission, hon är att likna vid en kvinna som tager sig an ett hittebarn, under det hon låter sina egna barn omkomma i smuts och elände». Ja, t o. m. en framstående professor i praktisk teologi, d:r Achelis, har i sin »Praktische Theologie» förklarat, att det skulle innebära ett förnekande af den för den tyska teologien egendomliga nådegåfvan, om den skulle söka väcka hos sina lärjungar en åstundan att utgå såsom missionärer till hedningarne.

Emellertid i följd af likgiltighet och motstånd från de kyrkliga myndigheternas sida var det, som de, i hvilkas hjärtan missionsbefallningen blifvit lefvande, så godt som tvingades att sluta sig tillsammans i fria föreningar om något skulle kunna uträttas. Så skedde. *Vårt sekels världsmission har burits och bäres alltfort med få undantag af fria föreningar såsom församlingens organ. Föreningstanken har så i fråga om hednamissionen utvecklat en förunderlig kraft.* Men icke blott det. Den har satt frukt oeh visat sin kraft äfven i fråga om kärlekens *räddningsarbete inom hemlandskyrkorna.* Hvad stort i detta afseende skett har väsentligen *burits af föreningstanken och bäres så alltfort.* Vi behöfva ju blott tänka på vår diakonissanstalt, Eugeniahemmet, hem för epileptiska sjuka, för drinkare o s. v. Det är nu rätt betecknande, att allt detta sammanfattas under namnet *inre mission. Namnet förråder dess ursprung.* Jag erinrar om Hoffmans nyss anförda ord: »Det är den yttre missionen, som har framkallat den inre. *Af den förra har man lärt känna den kraft, som ligger i den kristna associationen.*»

Att föreningsväsendet har sina *faror,* det skall icke bestridas. Men *hvilken organisation innebär icke faror?* Det gäller icke mindre den strängt kyrkliga. Då många numera äro så snara att bryta stafven öfver föreningsväsendet glömmer man, att, sedan församlingen en gång genom sin egen skuld kommit i det läget att hon måste växa på en ogräsåker, ha vi aldrig haft och kunna icke heller under närvarande utvecklingsperiod få normala kyrkliga förhållanden. Man glömmer att församlingens herre har användt och ännu använder det såsom förmedlare af rik välsignelse både inom hemlandskyrkorna och i hednavärlden, och å andra sidan synes man icke förstå, att en sak är att reagera mot ensidigheter däri, en annan är att reagera mot saken själf. Det förra är

berättigadt; det senare icke. Här gäller det ordet: *fördärfva det icke; ty det ligger en välsignelse däri.*

Så har missionsarbetet visat sig äga betydelse *för det kristliga kärlekslifvets utveckling genom att gifva impuls till kärlekskrafternas sammanslutning och organisering för det andliga och lekamliga nödtillståndets afhjälpande inom de respektiva hemlandskyrkorna.*

Äfven i fråga om det *kristliga hoppet* har missionsarbetet visat sig äga betydelse.

Det nämndes nyss att missionsarbetet gifver åt den kristliga kärleken nya föremål att älska och att därigenom bönelifvet helt naturligt blir rikare. Bland dessa kärlekens föremål nämndes äfven missionsarbetets mål, både dess relativa förverkligande i Guds rikes segertid på denna jord och dess absoluta fullkomnande i nya himlar och en ny jord, uti hvilka rättfärdighet bor. Det kärleken lär att älska, det lär han ock att trängta efter, och det han lärt att trängta efter det lär han ock att bedja om. Den bön, som oafbrutet steg upp ur mästarens hjärta: »Helgadt varde ditt namn, tillkomme ditt rike, ske din vilja såsom i himmelen, så ock på jorden», det var ock den bön, han genom anden födde i sina lärjungars hjärtan. I denna bön uttalar församlingen sitt hopp.

Hos hvar och en, som i Kristus funnit frid och lif vaknar, ju mera det lifvet lefves, hoppet om att en gång på ett för honom egendomligt sätt ofördunkladt återstråla Kristi bild. Det är den kristnes *individuella* hopp; många komma icke längre, om de ens komma så långt. Och dock, såsom en lem i församlingen, borde dock *församlingens* hopp lefva i honom; hoppet att en gång stå såsom segrare på hela det stridsfält, där lögnen och orättfärdigheten så länge triumferat, och till sist såsom Jesu Kristi medarfvinge taga en fulländad värld i besittning.

Missionsarbetet har visat sig äga den allra största

betydelse just i fråga om att *göra detta det allsidiga kristliga hoppet lefvande,* så att det kristliga lifvet däri fått en bärkraft, som det allt sedan den urkristna tiden väsentligen saknat. Det har med en förunderlig styrka *riktat uppmärksamheten på Herrens och hans rikes tillkommelse.* För den tid, som då bryter in, gör det nu pågående missionsarbetet endast anspråk på att vara en förberedelse, ett vägrödjande ett plöjande och sående och insamlande af förstlingsfrukter, som peka framåt på den stora skördetiden. De, som därför med fullt hjärta taga del i missionsarbetet, deras blick vändes ju mer och mer oemotståndligt *framåt.* De se där »hvad intet öga har sett och intet öra hört och hvad uti ingen människas hjärta har uppstigit, hvad Gud har beredt åt dem, som älska honom.» 1 Kon. 2: 9. *Synkretsen vidgas.* Såsom Herrens vänner och förtrogna blifva de invigda i hans rikstankar och, bidande efter »vederkvickelsens tider», efter den tid, som i jämförelse med den närvarande skall vara som »lif från de döda», blir ropet inom dem allt starkare: »*Kom snart, Herre Jesus!*»

Det säger sig själft, att, då missionsarbetet förmedlar en sådan rik utveckling af det kristliga hoppet, det ock därigenom föder fram *en världsöfvervinnande frimodighet,* som af intet kan nedslås.

Att det kristliga lif, som pulserar inom hemlandskyrkorna, ju längre detta sekel skridit framåt ju mer och mer *fått en eskatologisk prägel,* är ett faktum, som icke kan bestridas. Det skall visserligen icke förnekas, att denna det kristliga lifvets eskatologiska grundriktning haft med sig mycket svärmeri och osundt — alldeles såsom under den urkristna tiden. Men liksom det osunda och svärmiska då afskildes genom apostlarnes undervisning, så synes det att döma af många tecken, ske äfven i denna tid. Herrens och apostlarnes undervisning är än verksam. Och för *detta tillnyktrande har man i icke ringa mån att tacka*

just missionsarbetet. »Evangelium om riket skall varda predikadt i hela världen till ett vittnesbörd för alla folk — och då skall änden komma». Detta kraf på *världsevangelisation,* detta ord fattadt icke ytligt utan i hela dess allvarliga, djupa och omfattande innebörd, gör förr eller senare slut på alla osunda beräkningar om tider och stunder för Herrens och hans rikes tillkommelse, på samma gång det föder fram ett energiskt, rastlöst, inre och yttre arbete för att påskynda den.

Härmed ha vi så i korthet påvisat, hvilken betydelse missionsarbetet under detta sekel visat sig äga *för det kristliga lifvets väckande inom hemlandskyrkorna, för stärkande af troslifvet, för det kristliga kärlekslifvets tillväxt och utvecklingen af det kristliga hoppet.*

Hvilken kraft ligger då icke i missionsarbetet både för den enskilde och för församlingen!

Skola vi tillsluta oss för denna kraft?

Hvilket *ansvar* skulle vi icke då ådraga oss! Nej! Må vi låta missionsarbetet växa, och det skall välsigna oss, hvilken uppgift än Herren genom sin skickelse må anförtro oss inom staten eller kyrkan eller där ute någonstädes på det stora stridsfältet.

Vi stå i en brytningens tid. För vår del stå vi spörjande, om det icke är *början till den afgörande hufvudkrisen. Motsatserna tillspetsas. Rike står mot rike:* riket nedanefter af denna världen mot riket ofvanefter. *Midt under all villervalla och splittring ordna sig dock skarorna.*

Hvar stå vi?

Så tvingar icke minst frågan om missionsarbetets betydelse för det kristliga lifvet till allvarlig själfpröfning.

A. Kolmodin.

MISSIONSSKRIFTER

— utgifna af —

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen.

1. **Bengt Peter Lundahl,** missionär i Ost-Afrika. Några drag ur hans lif af *A. Kolmodin,* med illustrationer, 20 öre.
2. **Om de tigrétalande folkstammarne och missionsarbetet bland dem** af *K. G. Rodén,* med illustrationer, 20 öre.
3. **Några ord om Indien såsom missionsfält** af *A. Kolmodin.* 20 öre.
4. **Lena Rensaa.** Några drag ur hennes lif af *Joel Thulin.* 25 öre.
5. **En blick på utvecklingen af Ev. Fosterlands-Stiftelsens missionsarbete 1893—96** af *A. Kolmodin.* 25 öre.
6. **En dag under Indiens sol** af Zenanamissionären *Evelina Alberg.* 25 öre.
7. **En resa genom borannagallaernas land.** Öfversättning och tillägg af missionär *K. Cederqvist.* 25 öre.
8. **Barnhemmet i Bellesa** af *Emelie Lundahl.* 25 öre.
9. **Evelina Ahlberg.** En ungdomsbild af Pastor *Plym-Forshell.* 30 öre.
10. **Missionsarbetets betydelse för det kristliga lifvet** af *A. Kolmodin.* 15 öre.

»*Denna för folket afsedda serie af missionsskrifter, som stiftelsen börjat utgifva, vilja vi på det varmaste rekommendera för upplifvande af missionsintresset bland vårt folk. Här skildras ett redligt arbete och den tro, som öfvervinner alla hinder.*»

Stockholm, Central-Tr. 10. 98.